

УДК [39 : 726.5] (477. 82)

Шеломанова-Булавка Юлія

ВОЛИНСЬКИЙ ДЕРЕВ'ЯНИЙ ХРАМ У КОНТЕКСТІ ІДЕНТИЧНОСТІ ТА КУЛЬТУРНОЇ ТРАДИЦІЇ

Тези присвячено осмисленню проблеми культурної ідентичності в епоху глобалізації. Вказано на важливість невід'ємної складової культури, її традиційну архітектуру.

Ключові слова: глобальність, культура, традиція, ідентичність, архітектура, регіональність, дерев'яний храм.

Shelomanova-Bulavka Y. The Volyn wooden temple is in the context of identity and cultural tradition

These theses are sanctified to the comprehension of problem of cultural identity in the epoch of globalization. An author specifies on importance of inalienable component culture her traditional architecture.

Key words: globalness, culture, tradition, identity, architecture, regionalness, wooden temple.

Шеломанова-Булавка Ю. Волинский деревянный храм в контексте идентичности и культурной традиции

Данные тезисы посвящены осмыслению проблемы культурной идентичности в эпоху глобализации. Указано на важность неотъемлемой составной культуры, ее традиционную архитектуру.

Ключевые слова: глобальность, культура, традиция, идентичность, архитектура, региональность, деревянный храм.

Сьогодні у час глобалізаційних тенденцій актуальним є питання культурної традиції. Щодо останньої, то вона, своєю чергою, є досить потужною, стосовно нашої молоді держави. На цьому етапі розвитку та утвердження Української держави кожному її громадянину потрібно задуматися над категорією «ідентичність». А особливу увагу варто звернути на ідентичність національну. Адже якщо людина не розцінює себе як частину нації з її історією, досвідом, традицією, то вона, як правило, розчи-

няється, губиться у поглинутому її вирі доступності інформації, глобальності.

Переймаючи культурну традицію, ми неодмінно розраховуємо на позитивний результат. Адже традицію ми розглядаємо не як нав'язування догматизму, а за матеріал для формування творчої спрямованості.

Національний досвід, що формувався протягом поколінь зобов'язує сучасника не лише без втрат передати його прийдешньому поколінню, а ще й примножити.

Невід'ємною складовою культури є традиційна архітектура. До вітчизняної теорії архітектури поняття «ідентичність» було введено професором Черкесом Богданом Степановичем у 2006 році. Цього питання у своїх дослідженнях торкалися також: Я. М. Юрик (Україна), М. М. Іскандаров (Росія. Регіональна ідентичність архітектури). А також ідентичності в архітектурі присвячено: проведену у жовтні 2009 року виставку «Нове дерев'яне 1999–2009. Російська архітектура у пошуках ідентичності» в музеї архітектури ім. А. В. Щусева; проведену у травні 2012 року виставку Nordic ID, що відбувалася в рамках III Московського архітектурного бієнале (запрошені були представниками таких країн, як Швеція, Фінляндія, Норвегія, Естонія та Данія); проведену Датським музеєм сучасного мистецтва «Луїзіана» архітектурну виставку у липні-жовтні 2012 року та ін.

Особливої уваги до себе вимагає регіональне дерев'яне храмовобудування, як одне з найвразливіших. Прикладом можуть слугувати дерев'яні храми Волині XVII–XIX століть. Прикро, що і так незначна частина дерев'яних культових споруд, яка вистояла, витримавши випробування часом, продовжує зменшуватися. Недбале ставлення, недотримання техніки безпеки, до кінця неусвідомлені правила експлуатації іноді стають причиною безповоротності у процесі втрат безцінних перлин української культури. Що стосується зразків новозбудованих дерев'яних храмів на Волині, то у більшості випадків простежується втрата рис традиційної регіональної школи. Недостатня вивченість цього питання, що призводить до малопоінформованості замовників дерев'яних храмів, сприяє такому результату, коли зразки храмів подекуди мають поодинокий вигляд. Історичне нашарування впливів архітектурних стилів, перервана традиція спорудження утисками внаслідок політичних міркувань, суттєво ускладнює

виокремлення традиційних рис Волинського дерев'яного храму. Прикладом може слугувати використання рис Синодального стилю характерного для волинських дерев'яних храмів наприкінці ХІХ – протягом ХХ століть.

Для усвідомлення значимості національної ідентичності та повноцінного розвитку культурної традиції потрібно докласти максимум зусиль до вивчення, заповнення фрагментальних втрат, збереження, трансформування переосмислених традицій за допомогою сучасних можливостей.

Література:

1. Вечерський В. В. Українські дерев'яні храми. – К.: Наш час, 2008. – 271 с. : іл.
2. Водотика О. Ю. Архітектура православних храмів України: історія та сучасність: монографія. – К.: СПД Коляда О. П. – 2006. – 160 с.
3. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: kennan.kiev.ua/kkp/content/publications/conf.../Lviv_text.pdf (10. 01. 2013).
4. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.lnu.edu.ua/.../kult_identyty_madey.pd (10. 01. 2013).
5. Храми Волині. Фотозбірник. – Луцьк: «Вісник і Ко», 2002. – 154 с.